

© Mervin Espina

Aziatische kunstenaars op te starten, bestond er niet veel meer dan een intentie en een naam: Monsoon. De intentie was om een ontmoetingsplek voor dialoog en experiment te creëren voor artiesten uit Azië en Europa. Sinds het begin van de jaren negentig verbleef Arco zeer frequent in Azië, en zijn ontmoetingen en samenwerking met verscheidene Aziatische artiesten hadden hem geïnspireerd om Monsoon op te starten. Hij stelde immers vast dat er binnen de podiumkunsten weinig initiatieven waren die een uitwisseling van werk, kennis of ervaring tussen Aziatische en Europese kunstenaars bevorderen. In de meeste gevallen bestaat zo'n uitwisseling uit kortetermijnimport of -export van producties op festivals, zonder de nodige contextualisering van het werk of zonder een plek voor dialoog voor artiesten van verschillende achtergronden.

Zelf had ik ook vaak voorstellingen uit andere culturen op festivals in België en omstreken bijgewoond. En me bezondigd aan de bijbehorende dosis cultuurrelativisme. Kon ik me wel kritisch uitspreken over een voorstelling van een maker wiens culturele, sociale en politieke context mij onbekend was? Kon ik deze voorstellingen wel beoordelen in normatieve zin? Misschien had die vraag te maken met de veronderstelling dat ik me in mijn beoordeling hoe dan ook wel zou vergissen, veeleer dan met de stellingname dat alle culturen gelijkwaardig zijn. De koffieconsumptie indachtig. Tijdens een bezoek aan het Bangkok Fringe Festival van curator Tang Fu Kuen in december 2005 was me dan weer

opgevallen dat de deelnemende artiesten uit Thailand, Hongkong, Maleisië en Singapore erg geïnteresseerd waren om hun werk in Europa te presenteren en dat ze over het algemeen beter geïnformeerd waren over de Europese *art scene* dan omgekeerd het geval was. Ze hadden in Europa gestudeerd, waren er op tournee geweest als danser in een gezelschap en eentje had er noodgedwongen politiek asiel gevonden. En natuurlijk had Jérôme Bel Azië al lang gekoloniseerd met *The Show Must Go On...* Maar wat wist ik over hun praktijk, hun achtergrond, hun context? Choreograaf Dick Wong kon in het eerste deel van zijn voorstelling *B.O.B.* al mijn vooroordelen fijntjes ondermijnen. In zijn solo stelt hij op ironische wijze zijn positie als danser en choreograaf op de markt in Hongkong in vraag. In een geweldige scène toont hij hoe hij, als een er ietwat onconventioneel uitziende performer, audities gaat doen bij grote gezelschappen. En hoe hem keer op keer gevraagd wordt een paar klassieke Chinese danspassen te doen, terwijl hij daar eigenlijk niets van afweet. Ook in Azië kampen makers met de problematiek hoe kunst te kunnen blijven maken en ervan te overleven binnen een artistiek veld dat bepaalde tradities en verwachtingen heeft.

Ondanks deze vaststelling bleef het een wereld van verschil op het Bangkok Fringe Festival. Hoe moet je als cappucino-met-slagroomdrinker bijvoorbeeld een hedendaagse Maleisische voorstelling lezen die gebaseerd is op het *Wayang Kulit*-schaduwspel? 'Vertaling' is sowieso een